

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 13. III. 2015

VII.5601.1.2014.AWO/MW

Trybunał Konstytucyjny

Warszawa

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCLARIA	
wpl. dnia	16. 03. 2015
L.dz.	L. zał.

sygn. akt K 32/14

W odpowiedzi na pismo Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt K 32/14, zawierającego prośbę o wypowiedzenie się przez Rzecznika Praw Obywatelskich, czy - wobec ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt K 52/13 - Rzecznik podtrzymuje swój wniosek z dnia 24 października 2014 r. informuję, co następuje.

Rzecznik Praw Obywatelskich podtrzymuje wniosek z dnia 24 października 2014 r. o zbadanie zgodności art. 34 ust. 1 i 3 w części zawierającej słowa: „po uprzednim pozbawieniu świadomości” w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856) w zakresie, w jakim nie zezwalają na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych i zarazem przewidują odpowiedzialność karną osoby dokonującej uboju bez ogłuszania na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych, z art. 53 ust. 1, ust. 2 zdanie pierwsze i ust. 5 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 25 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 9 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka

i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.) oraz w związku z art. 10 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 391).

UZASADNIENIE

W dniu 10 grudnia 2014 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznając wniosek Związku Gmin Żydowskich w RP, w sprawie o sygn. akt K 52/13 orzekł, że art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856) w zakresie, w jakim nie zezwala na poddawanie zwierząt ubojowi w ubojni (rzeźni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, jest niezgodny z art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji RP w związku z art. 9 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2. Ponadto, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 35 ust. 1 i 4 ustawy o ochronie zwierząt w zakresie, w jakim przewiduje odpowiedzialność karną za poddawanie zwierząt ubojowi w ubojni (rzeźni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, jest niezgodny z art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji w związku z art. 9 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W pozostałym zakresie Trybunał Konstytucyjny na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym umorzył postępowanie.

W tym miejscu wskazać trzeba, że wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 24 października 2014 r. zawiera wniosek o zbadanie zgodności art. 34 ust. 1 i 3 w części zawierającej słowa: „po uprzednim pozbawieniu świadomości” w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt w zakresie, w jakim przepisy te nie zezwalają na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych i zarazem przewidują odpowiedzialność karną osoby dokonującej uboju bez ogłuszania na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych, z art. 53 ust. 1, ust. 2 zdanie pierwsze i ust. 5 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 25 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 9 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w związku z art. 10 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Analiza sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2014 r., w sprawie o sygn. akt K 52/13 oraz jego uzasadnienia, uzasadnia pogląd, że w dalszym ciągu istnieją podstawy do orzekania przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 24 października 2014 r.

W powyższym wyroku Trybunał Konstytucyjny przyjął, że art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt w zakresie, w jakim nie zezwala na poddawanie zwierząt ubojowi w ubojni (rzeźni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, jest niezgodny z art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji RP w związku z art. 9 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2. Tym samym Trybunał Konstytucyjny w tym wyroku orzekł jedynie o konstytucyjności samej metody uboju, jaka jest wymagana przez obrzędy religijne.

W szczególności należy zwrócić uwagę na pkt. 11.2 tego wyroku, w którym „Trybunał Konstytucyjny podkreśla, że z uwagi na związanie granicami wniosku (art. 66 ustawy o TK) przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie była wyłącznie ocena zgodności obwarowanego sankcjami karnymi, bezwzględnego zakazu uboju rytualnego zwierząt gospodarskich w rzeźni – z konstytucyjnie i konwencyjnie gwarantowaną wolnością religii (wyznania). Tym samym – i to należy raz jeszcze uwypuklić – poza zakresem orzekania znalazły się kwestie wprawdzie związane z zagadnieniem poddanym kontroli Trybunału, ale z istoty rzeczy pochodne. Wśród nich należy wymienić przede wszystkim kwestię finalnego przeznaczenia mięsa pochodzącego z uboju rytualnego, w tym ewentualność ograniczania skali tego uboju, łącznie z eksportem”.

Z tych też względów, jak też mając na względzie *petitum* wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 24 października 2014 r., należy dojść do przekonania, że istnieją podstawy do merytorycznego orzekania przez Trybunał Konstytucyjny. Nie można bowiem podzielić stanowiska Prokuratora Generalnego zaprezentowanego w pisemnym stanowisku z dnia 16 grudnia 2014 r., że Trybunał Konstytucyjny rozpoznając ten wniosek będzie ponownie rozpatrywał treści, które zostały już objęte wyrokiem w sprawie o sygn. akt K 52/13.

Podkreślić trzeba, że Rzecznik Praw Obywatelskich we wniosku zarzuty sformułował wobec art. 34 ust. 1 i 3 w związku z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt

w zakresie, w jakim te przepisy, w części zawierającej słowa: „po uprzednim pozbawieniu świadomości” nie zezwalają na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju, ale jedynie na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych i zarazem przewidują odpowiedzialność karną osoby dokonującej uboju bez ogłuszania na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych. Tym samym wniosek nie kwestionuje wyłącznie braku zezwolenia wynikającego z ustawy o ochronie zwierząt na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju. Rzecznik Praw Obywatelskich nie domaga się bowiem jedynie zbadania konstytucyjności samej metody, ale także zakresu jej dopuszczalności. W świetle treści wniosku, niekonstytucyjny jest zagrożony sankcją karną zakaz dokonywania uboju rytualnego, ale jedynie na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych.

Mając na uwadze powyższe istnieje nadal norma prawna, która powinna zostać oceniona przez Trybunał Konstytucyjny w ramach złożonego przez Rzecznika Praw Obywatelskich wniosku.

Z powyższych względów, Rzecznik Praw Obywatelskich podtrzymuje wniosek skierowany do Trybunału Konstytucyjnego w dniu 24 października 2014 r.

